

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 185/2024-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Dudíša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Petrom Schmidlom, advokátom, Borský Svätý Jur 774, proti postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5Tos/5/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 27. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5Tos/5/2024 (v petite ústavnej sťažnosti zjavne chybou v písaní nesprávne uvedená „sp. zn. 3Tos/36/2024“, pozn.). Súčasne navrhuje, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie 1 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 27. novembra 2023 sťažovateľ ako obžalovaný požiadal o prepustenie z väzby na slobodu, a túto žiadosť Okresný súd Senica (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 1T/29/2023-2287 z 11. decembra 2023 zamietol, jeho písomný sľub neprijal a väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu podaním z 18. decembra 2023 a podaním z 8. januára 2024. O predmetnej sťažnosti rozhodol krajský súd uznesením č. k. 5Tos/5/2024-2326 zo 17. januára 2024 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 26. januára 2024 a jeho právnenému zástupcovi 30. januára 2024.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Proti postupu krajského súdu v konaní o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta nečinnosť súdu a neúmerné predlžovanie konania. Poukazuje pritom na tú skutočnosť, že okresný súd rozhodol o jeho žiadosti po 14 dňoch od jej doručenia a uznesenie krajského súdu, ktorým bolo vo veci definitívne rozhodnuté, mu bolo doručené až po 60 dňoch od podania žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Tvrdí, že okresný súd a následne krajský súd nerešpektovali lehoty a v jeho veci nerozhodli bez meškania, prednostne a urýchlene, ako to požaduje judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj judikatúra ústavného súdu. Na inom mieste ústavnej sťažnosti spomína, že pri uplatnení ochrany svojho základného práva využil všetky právne prostriedky priznané mu zákonom, keďže 15. februára 2024 priamo na neverejnom zasadnutí podal proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti, pomerne stručnej, čiastočne vnútorne nesúrodej a so zjavnými chybami v písaní, je tvrdenie sťažovateľa, že postupom krajského súdu, ktorého označuje za porušovateľa svojich práv, došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jeho v bode 1 označeného práva. Zároveň spomína priet'ahy v konaní pred okresným súdom, ale bližšie nešpecifikuje, či má ísť o priet'ahy v celom konaní vo veci jeho trestného obvinenia alebo len v čiastkovom konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Pritom ani nenavrhuje vyslovenie porušenia práva postupom okresného súdu a svoju argumentáciu smeruje výlučne iba proti postupu krajského súdu. Vzhľadom na to ústavný súd vymedzil rámec svojho prieskumu tak, ako je to uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje s právami vyplývajúcimi z čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08).

7. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplývajú viaceré záruky, ktoré väzobne stíhaným obvineným (obžalovaným) poskytuje ústava a dohovor. Ustanovenie čl. 17 ods. 2 ústavy obsahuje pri väzbe také práva, akými sú právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť v zákonom určených prípadoch podmienené zárukou (m. m. III. ÚS 7/00, I. ÚS 34/04).

8. Ústavný súd zároveň judikoval, že právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy môže byť porušené aj tým, že orgány činné v trestnom konaní nepostupujú v trestnom konaní v čase, keď je obvinený vo väzbe, s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (II. ÚS 55/98). Právo na súdnu ochranu v súvislosti s periodickým skúmaním dôvodnosti väzby, ako aj právo na urýchlené skúmanie dôvodnosti väzby sú teda obsiahnuté v čl. 17 ods. 2 ústavy.

9. Ústavný súd aj s ohľadom na svoju stabilnú judikatúru (napr. III. ÚS 272/03, II. ÚS 15/05, IV. ÚS 65/05, I. ÚS 256/07, I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 124/08, II. ÚS 60/08, II. ÚS 151/09, IV. ÚS 397/2010) konštatuje, že na konanie o väzbe je aplikovateľné ustanovenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a v súvislosti s konaním o žiadosti o prepustenie z väzby čl. 5 ods. 4 dohovoru, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou.

10. Rovnako pri zbytočných prieskumoch týkajúcich sa väzby sa môže podľa ústavy porušiť iba právo obvineného, ktoré súvisí s jeho osobnou slobodou podľa čl. 17 ústavy, konkrétne čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktoré zakotvujú požiadavku rýchlosti konania vo väzobných veciach, a teda čl. 48 ods. 2 ústavy sa na rozhodovanie súdu o žiadostiach osoby nachádzajúcej sa vo väzbe nevzťahuje (III. ÚS 227/03, III. ÚS 149/04, I. ÚS 315/2010, IV. ÚS 431/2020, I. ÚS 360/2022).

11. Pokiaľ teda sťažovateľ v prerokúvanej ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojho práva iba podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (nie však porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy, príp. práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 dohovoru), ústavný súd konštatuje, že už len táto skutočnosť sama osebe predstavuje dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.

12. Vzhľadom na to ústavný súd rozhodol o odmietnutí ústavnej sťažnosti sťažovateľa už pri jej predbežnom prerokovaní, keďže čl. 48 ods. 2 ústavy nemá príčinné uplatnenie v okolnostiach sťažovateľovho väzobného stíhania, ktoré bolo predmetom rozhodovania krajského súdu v napadnutom konaní.

13. Ústavný súd v závere podotýka, že sťažovateľ (zastúpený advokátom) v tomto prípade namieta iba dĺžku konania na krajskom súde (nie aj na okresnom súde), preto by sa v rámci viazanosti petitom mohol zaoberať iba dĺžkou rozhodovania krajského súdu (nie aj postupom okresného súdu) aj v tom prípade, ak by sťažovateľ správne namietať porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ústavy. A navyše, sťažovateľ sa v texte ústavnej sťažnosti (prvý odsek v časti I) síce domáhal vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj „*postupom Okresného súdu Senica uznesením zo dňa 11.12.2023 v konaní*

vedenom pod sp. zn. IT/29/2023“, ale zároveň neoznačil okresný súd ako porušovateľa svojich práv (nenavrhol vysloviť, že postupom okresného súdu bolo zasiahnuté do jeho ústavou alebo medzinárodným dohovorom garantovaných práv), preto nie je možné o tomto rozhodnúť, keďže svoju argumentáciu nepremietol do petitu ústavnej sťažnosti.

14. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2024

Libor Duľa
predseda senátu